

A parlagfű olajosbogár (*Ophraella communa*) parlagfűvön (*Ambrosia artemisiifolia*) okozott kártételének felmérése izolátoros kísérletben

Magyar Boglárka Ilona

Növényorvosi, mesterképzés, nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék, Szent István Campus

Belső témavezető: Dr. Dorner Zita, egyetemi docens, MATE, Szent István Campus, Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Zalai Mihály, egyetemi docens, MATE, Szent István Campus, Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* L.) Észak-Amerikából származó invazív, egynyári, kétszikű növény, amely a 19. század közepén jelent meg Európában (Haidar et al., 2021). Az ürömlevelű parlagfű hazánkban is első számú és a legközismertebb és legallergénebb gyomnövény (Botta-Dukát et al., 2012), amely legfőképpen a napraforgó gyomirtásában okoz gondot (Kazinczi et al., 2009). Több kutatás, nemzetközi együttműködés és szabályozási intézkedések ellenére sajnos még mindig nem sikerült elérni, hogy a parlagfűvet kordában tartsák (Keszthelyi et al., 2023). A parlagfű olajosbogár (*Ophraella communa*) Amerikában őshonos, melynek elsődleges tápnövénye az *A. artemisiifolia*. (Augustinus et al., 2020). Az *O. communa* előfordulása és esetleges gradációja a parlagfű visszaszorulását és az általa okozott problémák csökkentését eredményezheti (Horváth és Lukátsi, 2020). Európában először 2013 nyarán detektáltak Észak-Olaszországba, majd 2020-ban Magyarországon is megjelent Soroksáron.

2023-ban öt helyszínen vizsgáltam izolátoros kísérletben az *O. communa* kártételét eltérő klimatikus körülmények között hazánkban. Az 1.1-es kísérleti modell alapján megállapítható, hogy tavasszal magasabb egyedszámot tud kialakítani az *O. communa*. Kora nyáron 2,5 - 4,1 db imágó alakult ki növényenként. Míg ezzel szemben szeptember végére 0,7 - 2,2 db imágó fejlődött ki. Az imágók kora nyáron (május-június) hamarabb kifejlődtek (6-7 hét), mint a július-szeptemberi időszakban (9 hét).

A második kísérleti modell (1.2) alapján az *O. communa* biztosan több generációt képes kialakítani hazánkban eltérő körülmények között. A hegyvidéki klímán kettő (ATK, MATE), míg a melegebb és szárazabb Pannon-síkság területén (Hódmezővásárhely, Gyomanderőd) három nemzedék alakult ki 2023-ban. A lárvák és az imágók által okozott maximális kártétel három generáció esetében 90% volt Hódmezővásárhelyen. A bogár kártétele erősen függ a generációk számától, és a hőmérsékleti viszonyoktól.